

איגוד קציני בטיחות מקצועיים בתעבורה

הנדון: ביקורת מפקחי תחום קציני בטיחות במשרד התחבורה על עבודת קצין הבטיחות

1. בשל שאלות ופניות שהתקבלו בעמותה, התבקשתי להביע את עמדתי באשר לשאלה: **האם ניתן לבצע ביקורת שגרתית במשרדו של קצין הבטיחות ללא נוכחותו וללא הסכמתו.**
2. לצורך חוות דעתי זו, עיינתי בהוראות פקודת התעבורה [נוסח חדש]; תקנות התעבורה, התשכ"א – 1961; חוק שירותיו הובלה, התשנ"ז – 1997; ותקנות שירותי הובלה, התשס"א – 2001. בנוסף, ביצעתי בירור ישיר מול הגורמים הרלבנטיים במשרד התחבורה ולהלן התייחסותי.
3. קצין הבטיחות בתעבורה מפקח על הנהגים וכלי הרכב בארגון. עבודתו של קצין הבטיחות חשובה ביותר, משליכה באופן ישיר על הבטיחות התעבורתית של כולנו ונוגעת לחיי אדם.
4. ככלל, הפיקוח על עבודת קצין הבטיחות נעשה באמצעות מפקחי משרד התחבורה, שמבצעים ביקורות שגרתיות בתיאום מראש עם קציני הבטיחות.
5. הפיקוח על קצין הבטיחות נועד לבקר, לשפר ולייעל את עבודתו, בין היתר באמצעות היכרות ויצירת קשר ישיר בינו לבין מפקחי משרד התחבורה. לצד בדיקת תקינות וחוקיות עבודתו, מטרת הביקורת לספק לקצין הבטיחות כלים, הסברים והדרכה (ככל שהדבר נדרש).
6. **ככלל, הביקורות השגרתיות המתבצעות ביחס לעבודת קצין הבטיחות, חייבות להתבצע בנוכחותו בלבד.** זאת, הן בשל העדר סמכות חוקית להיכנס למשרדו של קצין הבטיחות ולגעת במסמכיו וחפציו ללא אישורו, והן בשל התכלית החשובה שהוזכרה לעיל.
7. עם זאת, אין בכך להצדיק ולהכשיר אי היענות או התחמקות מתיאום מועד לביקורת. מפקחי משרד התחבורה מעטים, קציני הבטיחות רבים, וכל ביטול או דחייה של ביקורת שתואמה, פוגעים בסדרי עבודתם של המפקחים ומקשים על ביצוע משימותיהם.
8. אמת, אירועים בלתי צפויים היו ויהיו לכולנו ויש לבחון כל מקרה לגופו. עם זאת, מקום בו ביטול ביקורת שתואמה מראש נעשה ללא הצדקה ו/או ככל שמתעורר חשד סביר לביצוע עבירה, במקרים אלו יוכל משרד התחבורה להפעיל סמכויות פיקוח חריגות.
9. **לסיכום:** ביקורות שגרתיות חייבות להיעשות אך ורק בנוכחות קצין הבטיחות, הן בשל לשון החוק ומגבלותיו והן בשל תכלית הביקורת. על קציני הבטיחות לשתף פעולה עם התיאום וככל שהדבר לא יעשה מסיבות שאינן מוצדקות ו/או ככל שיתעורר חשד לביצוע עבירות, יוכל משרד התחבורה להפעיל סמכויות פיקוח חריגות במקרים המתאימים.
10. מדובר בעמדה משפטית עקרונית שאינה מהווה ייעוץ משפטי פרטני.

בכבוד רב ובברכה,

ניסים עזרן, עו"ד